

Motion till riksdagen

1990/91:Ub4

av Marianne Jönsson och Stina Gustavsson (båda
c)

med anledning av prop. 1990/91:18 Ansvaret för
skolan

Ett generellt finansiellt stöd till primärkommunerna

Enligt propositionen skall ett finansiellt stöd i form av ett sektorsbidrag utbetalas till samtliga primärkommuner och avse det totala statliga stödet till hela skolsektorn.

Detta innebär att inga statsbidrag utbetalas direkt till landstingskommunerna.

Vi avstyrker propositionen i denna del. Genom att landstingen ställs utanför den direkta bidragsgivningen förlorar man i princip sin ställning som huvudman för vårdutbildning och utbildningar inom jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsområdet.

Enligt propositionen ska dessa utbildningar vara renodlade uppdragsutbildningar med krav på fullständig kostnadstäckning från primärkommuner till landstingen. Utbildningarna inom denna sektor är mycket resurskrävande. En utbildningsplats vid en lantbruksskola kan kosta ca 100 000 kr och kostnaden för en elev vid en skogsbruksskola kan uppgå till 120 000 kr.

Genom förslaget äventyras allvarligt framtiden för landstingets gymnasieskola. Det innebär att landstinget i realiteten mister sin ställning som huvudman för hittillsvarande utbildningar.

När det gäller vårdutbildningarna finns det ett naturligt intresse hos landstingen att medverka till sin egen personalförsörjning.

Däremot måste man hysa stark oro för övriga utbildningar med inriktning på landsbygdens näringar och de behov av utbildning som krävs för att leva ett bra liv på landsbygden. Det gäller således utbildningar inom jordbruks-, skogsbruks-, trädgårds- och konsumtionsområdet.

Denna sektor har stor betydelse för landets näringsliv. Skogsbruket förser skogsindustrin – landets största nettoexportindustri – med virke. Jordbruk och trädgårdsnäringen producerar huvuddelen av vårt behov av livsmedel. Det ställs stora krav på yrkesutövare inom denna sektor. Behovet av kvalificerad utbildning är stort och måste kunna tillgodoses i tillräcklig omfattning.

Elevernas val

Enligt propositionen skall elevernas val påverka gymnasieskolans planering och dimensionering. Detta förutsätter att eleverna ges en objektiv och allsidig bild av de utbildningsvägar som står till buds.

Stor betydelse i rådgivningen till ungdomarna har SYO-konsulenterna. Ungdomarna måste få en allsidig information när de ska välja utbildning. Informationen måste ges utan sidoblickar på kommunalekonomiska konsekvenser. Det får inte råda något tvivel om att SYO-konsulenternas råd och övriga insatser är sakligt grundade.

Arbetsmarknaden och arbetsgivarna måste också ta ett större ansvar för information om arbetsmarknaden till elever och föräldrar.

Det bör därför övervägas om inte ansvaret för SYO-verksamheten bör frigöras från den kommunala skolorganisationen.

Statliga särbestämmelser på skolans område behöver starkt begränsas för att huvudmannen på effektivaste sätt skall kunna uppnå de av staten fastställda målen.

I strävan att förenkla system har emellertid enligt vår uppfattning inte tillräckligt beaktats landstingens villkor som huvudman för en förhållandevis stor del av yrkesutbildningen.

Vi anser därför att landstingen erhåller direkta statsbidrag i relation till dess andel av den totala utbildningen. Ett nytt system för bidragsgivning bör kopplas till reformeringen av gymnasieskolan i övrigt.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen avslår propositionen vad gäller sektorsbidraget,
2. att riksdagen beslutar att statsbidragen tills vidare skall utgå till landstingen i relation till dess andel av yrkesutbildningen,
3. att riksdagen beslutar att frågan om nytt system för bidragsgivningen skall kopplas till reformeringen av gymnasieskolan i övrigt,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att därvid beakta vad i motionen anförts om SYO-konsulenternas ställning i en ny organisation.

Stockholm den 24 oktober 1990

Marianne Jönsson (c)

Stina Gustavsson (c)

